

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa A. Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.
przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
o naruszenie zbiorowych interesów konsumentów i nałożenie kary pieniężnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 11 marca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 15 lutego 2013 r.,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda A. Bank S.A. w W. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem z 15 lutego 2013 r., oddalił apelacje A. Bank S.A. z/s w W. (powód) oraz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes Urzędu) od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 15 lutego 2013 r., w sprawie o naruszenie zbiorowych interesów konsumentów i nałożenie kary pieniężnej.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w zakresie dotyczącym pkt I w części, w której oddalono apelację powoda oraz pkt II w zakresie zniesienia pomiędzy stronami kosztów postępowania apelacyjnego. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 385 § 2 zd. 2 k.c. w związku z

art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 14 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych oraz naruszenie art. 365 § 1 k.p.c. i art. 321 § 1 k.p.c.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód powołał się na jej oczywistą zasadność, ponieważ decyzja Prezesa Urzędu odnosiła się do innej przesłanki uznania działania powoda na praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, niż wskazał to w zaskarżonym wyroku Sąd Apelacyjny, a ponadto sporne postanowienie umowne w żaden sposób nie narusza interesów konsumentów. Dodatkowo powód podnosi, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne o treści, „czy może być uznana za bezprawną w rozumieniu art. 24 § 1 ustawy z dnia 6 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów praktyka polegająca na oferowaniu nieokreślonej liczbie klientów wzorca umownego w przypadku, gdy za pomocą reguł wykładni możliwe jest ustalenie treści wzorca zgodnej z obowiązującymi przepisami?”.

Prezes Urzędu w odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna nie jest zwykłym środkiem zaskarżenia, a Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje wyłącznie z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., stąd wymóg złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Spełnienie tego wymogu polega na przedstawieniu odpowiedniego, wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Na

etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia tylko wnioski o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie.

Skarga kasacyjna powoda nie może zostać, na etapie przedsądu, uznana za oczywiście zasadną w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego tej przesłanki przedsądu wynika, że w przypadku powołania się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w motywach wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania należy zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 3 października 2013 r., III SK 11/13 i powołane tam orzecznictwo). Dodatkowo, dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 3 października 2013 r., III SK 11/13 i powołane tam orzecznictwo). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienie Sądu Najwyższego z 3 października 2013 r., III SK 11/13 i powołane tam orzecznictwo). Wreszcie, aby można było mówić o oczywistej zasadności skargi konieczne jest wskazanie przepisu (przepisów), które zostały naruszone w powyższy sposób.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania na tej podstawie, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie ujawniło oczywistej zasadności skargi w powyższym rozumieniu. Przede wszystkim, z uzasadnienia tego nie wynika, jakie to przepisy prawa zostały w ewidentny sposób naruszone przez Sąd Apelacyjny. Rolą Sądu Najwyższego nie jest wyręczenie skarżącego w realizacji tego obowiązku i doszukiwanie się tych przepisów w podstawach skargi kasacyjnej. Nawet gdyby uznać, na podstawie argumentacji powoda, że oczywistej

zasadności skargi należy upatrywać w przypisaniu mu innej praktyki przez Sąd drugiej instancji względem praktyki stwierdzonej w decyzji Prezesa Urzędu, Sąd Najwyższy zauważa, że z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika tego rodzaju kwalifikacja. Zaskarżony wyrok opiera się na rozumowaniu, zgodnie z którym pożyczkobiorca wyrażając zgodę na przekazywania informacji stanowiących tajemnicę bankową biurom informacji gospodarczej w istocie rzeczy nie ma wiedzy, jakich informacji ta zgoda dotyczy. W ocenie Sądu Apelacyjnego powoduje to, że konsument nie zostaje w sposób pełny i rzetelny poinformowany. Z powyższego założenia Sąd drugiej instancji nie wywiódł jednak bezprawności zachowania powoda z innej podstawy prawnej, niż uczynił to Prezes Urzędu, ani nie przypisał powodowi innej praktyki, niż wskazana w decyzji. Wywód odnoszący się do prawa konsumenta do informacji służył Sądowi Apelacyjnemu do wskazania, dlaczego w jego ocenie doszło do naruszenia interesów konsumentów. Powoduje to również, że brak podstaw dla uznania skargi powoda za oczywiście zasadną, ze względu na podniesiony w uzasadnieniu wniosku brak naruszenia interesów konsumentów przez zarzucaną powodowi praktykę. Przesłanka naruszenia interesów konsumentów, jako wyodrębniona przesłanka zakazu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (wyrok Sądu Najwyższego z 3 października 2013 r., III SK 50/12), jest przesłanką ocenną, a jej zastosowanie z reguły zawsze pozostawia po stronie podmiotu stosującego tą przesłankę pewien margines swobody interpretacyjnej. Aczkolwiek można sobie wyobrazić takie bezprawne zachowania przedsiębiorców, które na pierwszy rzut oka nie naruszają interesów konsumentów (np. brak NIP na stronie internetowej, gdy posiadanie takiej informacji nie potrzebne konsumentowi do korzystania z przysługujących mu uprawnień), to niewątpliwie przy stosowaniu w niniejszej sprawie art. 24 ustawy w zakresie przesłanki „naruszenia interesów konsumentów” nie doszło do kwalifikowanego złamania tego przepisu.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, w przypadku wskazania jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także – w uzasadnieniu wniosku – przedstawić odpowiednią juretryczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania

problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej powoda ze względu na potrzebę rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego nie spełnia powyższych wymogów. Powód nie wykazał również, by w interesie publicznym wskazane było rozstrzygnięcie sformułowanego przez niego zagadnienia prawnego dotyczącego pojęcia bezprawności zachowania przedsiębiorcy z art. 24 ustawy. Problematyka ta doczekała się już obszernego, a w ogóle nie uwzględnionego w skardze powoda, orzecznictwa, w tym Sądu Najwyższego, oraz licznych wypowiedzi doktryny. Hasłowo przedstawiona w uzasadnieniu potrzeby przyjęcia skargi do rozpoznania argumentacja powoda opiera się na założeniu, zgodnie z którym zachowania takiego, jakie zakwestionował w niniejszej sprawie Prezes Urzędu, nie można kwalifikować jako bezprawnego, jeżeli tylko możliwa będzie taka interpretacja postanowień wzorca stosowanego przez przedsiębiorcę, która pozwoli utrzymać ważność czynności prawnej. Argumentacja ta, właściwa dla relacji kontraktowych, nie uwzględnia publicznoprawnego charakteru zakazu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz jego funkcji w systemie ochrony konsumentów.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.